

državi lepih dohodkov vsako leto. Ko bi njih ne bilo, skrbeti bi morala vlada za druge. Po mnenji ministra Steinbacha je pa vendar umestnejše, da ostane ta prostovoljni davek, nego da bi se vpeljal kak nov prisilen davek. Tudi meni gospod finančni minister, da je to ubožnejšemu ljudstvu stara navada, katera se mu ne sme odpraviti tako nagloma.

No mi mislimo, da bi se zaradi zadnjega pomisleka še najlaglje dala odstraniti ta ljudska izkušnja, ko je spravila uže marsikaterega reveža, v najskrajnejšo bedo. Gospod finančni minister je povedal tudi nekoliko statističnih podatkov, ki utegnejo zanimati naše čitatelje. Tega prostovoljnega davka spada na Nižeavstrijskem na 100 oseb 383 gld., na Solnograškem 138 gld., na Primorskem 129 gld., na Gorenje-Avstrijskem 141 gld., na Štajarskem 80 gld., na Češkem 71 gld., v Galiciji 26 gld. v Bukovini 16 gld. in v Dalmaciji 15 gld.

Dne 10. t. m. je vzprejel presvetli cesar predsedništvo državnega zbora, ki mu je izreklo vsled soglasnega državnozbornskega sklepa z dne 8. t. m. zahvalo za prestolni govor ter mu izrazilo popolno udanost vse zbornice. Presvetli cesar je vzprejel deputacijo preprijazno ter izrekel svoje zadovoljstvo nad soglasnim sklepom državnega zbora. Opomnil je tudi, da upa, da bode zbornica porabila čas, za posvetovanje nujnih in važnih državnozbornskih reči.

V seji poslanske zbornice dne 11. t. m. je poročal predsednik dr. Smolka o tem vzprejemu. Poslanci so poslušali stoje ter z odobravanjem vzeli poročilo na znanje.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Slovesnost na Trsatu se je udeležilo dne 10. t. m. nad 15.000 romarjev iz Hrvaške, Istre, Trsta, Goriške, Kranjske in Štajarske. S posebnim vlakom, ki ga je priredil gospod J. Pavlin v Ljubljani, odpeljalo se jih je na Trsat 3000, med njimi 500 Štajarcev.

— Presvetli cesar je podelil c. kr. namestniku v Trstu vitezu Rinaldiniju dostojanstvo tajnega svetnika.

— Državno sodišče na Dunaji je razsodilo pred nekaj dnevi vsled rekurza nekega goriškega vikarja, katerega je zastopal dr. Porzer, da je naučno ministerstvo nepostavno ravnalo, ker mu je priznalo letne plače 300 gld., kolikor kakemu drugemu duhovnemu pomočniku. Dotičnega vikarija je smatrati za samostalnega dušnega pastirja, ter mu ide plače letnih 600 gld. S to razsodbo je torej načeloma rešeno to vprašanje, ki je vikarje na Goriškem jako vznemirjalo in provzročilo mnogo pisarjenja.

— Državni zbor. Tržaški državni poslanec Luzzatto s tovariši je stavil dne 11. t. m. v državnem zboru predlog, da se osnuje v Trstu italijansko useučilišče ali vsaj pravna akademija.

— Ribarsko društvo za Kranjsko v Ljubljani se je razšlo.

— Vojska proti hroščem. V petek dne 8. t. m. vzdignili so se učenci mestnih šol Ljubljanskih pod vodstvom gg. učiteljev proti Rožniku, uničevati požrešne hrošče, katerih je letos nenavadno veliko. Mestni magistrat je poskrbel za delavce, ki so hrošče z dreves stresali, učenci so jih pa pobirali ter spravljali v vreče.

— V Oneku pri Kočevji je bila dne 5. t. m. huda nevihta. Gost dež, namešan s točo, lil je skoro celo uro s tako silo, da je voda kar v potocih vrela po njivah. Ker svet nekoliko visi, zasula je z odplavljenim kamenjem mnogo njiv, odnesla ž njih prst, ž njo pa tudi setev. Škoda je velika.

— Vinsko razstavo v Dornbergu pri Gorici je primelo tamošnje vinarsko društvo kakor navadno vsako léto tudi letos dne 3. t. m. Razni posestniki Dornberške občine razstavljajo ob tej priliki svoja vina, ki uže nekoliko let jako slove ter jim je zaradi tega poskočila tudi cena. To je pa večinoma vse zasluga tamošnjega vinarskega društva, ki s praktičnimi vzgledi kaže ondotnim vinogradnikom, kako ravnati s trto, z grozdem in vinom, da se doseže pravi namen. Ker je Dornberško vino tako zelo zaslulo in ga tudi gospodarji drago prodajajo, poprijeli so se s posebnim veseljem trtarstva. Zaradi tega je pa cena zemljiščem v Dornbergu in v okolici jako visoka. Pred leti si kupil njivo sveta za 60 gld., danes dobiš pa za njo lahko 500 gld., ako je nje lega pripravna za saditev trt.

— Kužna živinska bolezen v gobci in na parkljih še vedno razsaja po Tržaški okolici, po nekih vaseh Volovskega okraja, v Nabrezini v političnem okraji Sežanskem in pa v Doberdobu v Gradiščanskem političnem okraji.

— Spletski škof Nakić je prepovedal mašo v staroslovenskem jeziku. Ljudstvu v Dalmaciji, ki se je uže davno privadilo temu, ni pa ta prepoved všeč, zato je pokazalo očitno škofu svojo nejevoljo, ko je birmoval pred nekaj dnevi. Zdaj pa poročajo iz Zadra, da pojde škof Nakić te dni v Rim, kjer bode poskušal doseči, da se končno uredi vprašanje glede branja maše v staroslovenskem jeziku.

— Parobrodno društvo Lloyd. V ministerstvu za vnanje reči so se te dni dognali dogovori med zastopniki obeh državnih polovic o razveljavljenji skupne pogodbe z avstro-ogrskim parobrodskim društvom „Lloydom“ glede letne podpore. Vsled teh dogovorov bode nehala ta pogodba z 31. decembrom 1891. Dne 6. t. m. so se pa začeli dogovori med c. kr. trgovinskim ministerstvom in zastopniki Lloydovimi o določbah nove pogodbe, ki se ima skleniti med njima in vsled katere bo parobrodno društvo Lloyd postalo izključno avstrijsko društvo. Letna podpora, katero misli naša vlada društvu „Lloydu“ privoliti, znašala bode vsled nove pogodbe okolo 3.400.000 gld. Lloyd se mora zavezati, da bode vsako leto opravil natančno število voženj v določene domače in inozemske luke ter nazaj grede opravljal tudi poštni promet brezplačno. Pri izvažanju oseb in blaga iz avstrijskih luk

v inozemstvo mu se bode posluževati onih tarifov, ki mu jih bode določilo trgovinsko ministerstvo. Upravni svet Lloydov bode sestavljen iz predsednika, katerega bode imenoval cesar, in pa iz osmih članov, ki bodo morali biti vsi avstrijski državljani ter stanovati v deželah, zastopanih v državnem zboru. Dva člana v upravni svet bo imenoval trgovinski minister, dva pa društveni občni zbor. Glavni sedež društvu bode v Trstu, in tukaj bodo po navadi seje upravnega sveta. Upravni svet bode izvolil izmed sebe dva odseka štirih članov. Eden bode imel svoj sedež v Trstu ter vodil tekoča opravila, drugi bode pa deloval na Dunaji ter obveščal osrednje oblasti o društvenem delovanju in posredoval, ako bode treba, v društvenih stvareh v trgovskih in prometnih krogih. V vsakem teh odsekov bode moral biti po en član upravnega sveta, katerega je imenoval trgovinski minister. Vse osebe, ki bode pri Lloydju stalno nameščeno, izpričati se bode moralo z avstrijskim državljanstvom. Poslovanje društveno bode pod nadzorstvom trgovinskega ministerstva. Dividenda ne bode smela brez posebnega dovoljenja presegati 4 odstotkov. Ako bi se pripetilo, da bi dobiček enega leta presegel 4 odstotke obstoječega delniškega kapitala, po tem pripade ena tretjina tega dobička državni upravi, dve tretjini pa društvu.

— K otvorjenju deželne razstave v Pragi dne 15. t. m. pridejo ministri baron Pražak, baron Gautsch, Marquis Bacquehem in vitez Zaleski.

— Nov časopis „Domovina“. Gospod Dragotin Hribar, tiskarnar v Celji, je začel izdajati dne 2. majnika t. l. nov slovenski list „Domovina“, ki bode izhajal po dvakrat na mesec (1. in 3. soboto) ter stal do konca leta le en gold. Ta časnik bode prinašal Celjske, spodnje štajerske in slovenske novosti sploh, poročal o dogodkih v Avstriji in po širnem svetu na kratko, gojil pravo avstrijsko domoljubje, priporočal verno, krščansko življenje in poudarjal v zvezi s temi načeli slovensko zavednost in rodoljubje, rabo slovenskega jezika na slovenskih tleh, v šoli, cerkvi, uradu, v javnem in zasebnem življenju, poučeval z mirno besedo o političnih dogodkih, in izkušal slovenskemu ljudstvu brez stanovskega razločka pomagati do večega izobraženja, do boljšega duševnega in gmotnega stanja. List si je izbral res lepo nalogo, želimo mu iz srca srečnega uspeha ter ga priporočamo našemu slovenskemu občinstvu najtopleje.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Istra. — Isterski deželni glavar dr. Campitelli je obiskal pred nekoliko tedni nekatere kraje v Pazinskem okraju. Ta čast je doletela tudi Lindar, podobčino Pazinske velike občine. Ko si je gospod deželni glavar ogledal cerkev, šolo in vas, šel je tudi v župnišče ter obiskal tamošnjega župnika veleč. gosp. Vitezića. Ko se je obrnil razgovor tudi na šolo, čutil je gosp. deželni glavar nekako potrebo, da je jako čudno opomnil gospodu

župniku, da je nepotrebno znati v Istri hrvaški. Ali nameril ni na pravega. Gospod župnik je povedal veleučnemu gospodu Marku, kar mu je šlo. To ga je pa tako speklo, da je nemudoma otresel Lindarski prah s svojih čevljev.

Če je tak nestrpnež uže deželni glavar, katerega veže dostojanstvo, da ne kaže vsaj na videz sovraštva ter strastne pristranosti proti Hrvatom, ki jih je v Istri velika večina, kaki so šele drugi Lahoni ter kaka sploh avtonomna deželna uprava v narodnem oziru.

Zato se pa ni nič kaj čuditi, ako se pri šolstvu, pri katerem ima deželni odbor tudi mogočno besedo, take razmere, kakor n. pr. v Buzetu, kjer imajo Italijani za svojih 70 otrok 3 učitelje, Hrvatje pa za 190 otrok enega samega. Uže zadnjič smo, govoreč o koroških šolskih razmerah, opomnili, da se mi Slovani nikakor ne moremo zadovoljiti v narodnem oziru z obstoječimi razmerami. Evo iz Istre spet v nebo vpijočih krivic, katere so brez ugovora velikega pomena tudi za gospodarski razvoj našega naroda!

Naše neomadeževano avstrijeljubno čustvovanje preseda našim Italijanom. Oni ne opuste nobene prilike, da bi nas ako le mogoče očrnili v tem pogledu. Da bi vsaj nekoliko dosegli svoj namen, kaj so si izmislili ta človečeta?! Nakupili so pri bankirjih v Trstu ali pa drugod nekaj ruskih rubljev pa mnogo kopejk, ker so one cenejše. Ta ruski denar pa zamenjavajo med avstrijskega, kadar našim kmetom ali denar menjavajo ali pa v kakeršen koli si bodi namen kaj denarja štejejo.

Velikokrat se pripeti, da zapazi kmet tak tuj denar ter ga ne vzame, ali včasih se mu pa vender le, posebno kaka kopejka, zameša med drobiž, ne da bi je opazil. Ko pa gre v kako drugo prodajalnico — one so pa sploh v rokah naših nasprotnikov — ter hoče plačati, kar je nakupil, posegne v žep po drobiž in potegne z drobižem tudi kopejko iz njega. Trгоvec pa, ki že zna za to komedijo, iztakne kmalu kopejko med drobižem, pokaže jo pričujočim ljudem, in čez malo dni je brati v italijanskih listih z debelimi črkami tiskano o grozovitem najdenji ruskega denarja pri isterskemu kmetu, o denarji, ki se nahaja v Istri šele od zadnjih državno-zborskih volitev.

Mi našim italijanskim sosedom iz srca privoščimo to nedolžno veselje, rečemo jim pa uže danes, da ne bode tako otročje ovaduštvo prav nič predrugačilo usode njihovemu podlim načinom izvoljenemu dr. Vergotiniju, o katerega izvolitvi je poslanec dr. Ferjančič uže dokončal poročilo ter pride v kratkem pred državni zbor.

Najnovejše vesti.

Ruska. — Došle so brzojavne vesti, da je bil Veliki knez prestolonaslednik Ruski, ki potuje sedaj po Japonskem pri Kyoti napaden od nekega Japonca, ki ga je ranil z mečem. Rana ni baje nevarna. Vender se je moral ranjenec vrniti v Tokio.